

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl v hlavním líčení konaném dne 2. listopadu 2022 v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Pavla Plcha a přísedících Marcely Brandové a Aleny Erlitzové t a k t o :

Obžalovaný

[redacted] narozený 1 [redacted], dělník, trvale bytem [redacted]

je vinen, že

v době minimálně od května 2020 do 25. února 2021 v bytech na různých adresách, a to zejména na adrese [redacted], a dále na adrese [redacted], opakovaně vystavoval hrubému jednání, emoční deprivaci a nepřiměřenému fyzickému trestání svého syna, poškozeného T [redacted] narozeného [redacted], a to zejména údery rukou do různých částí těla, kdy údery byly směřovány i do oblasti hlavy poškozeného, rovněž jej fyzicky trestal blíž nezjištěným páskem, minimálně v jednom případě jej popálil cigaretou na levé ruce, kdy v důsledku jednotlivých dílčích trestů vyústilo jeho jednání k rozvinutí syndromu týraného dítěte u poškozeného, což se u něj projevilo zejména na chování, a to agresí, násilím a strachem, a dále nezajistil, aby poškozený od září 2020 nastoupil povinnou školní docházku, čímž ohrozil především rozumový vývoj svého syna, kdy u poškozeného byly zjištěny i znaky zanedbaného dítěte, a to zejména co se týče rozumových schopností, a zároveň nedbal na to, aby poškozený užíval předepsanou medikaci,

tedy

jednak týral osobu, která je v jeho péči, a páchal takový čin po delší dobu

jednak z nedbalosti ohrozil rozumový, citový a mravní vývoj dítěte tím, že závažným způsobem porušil svou povinnost o ně pečovat

čímž spáchal

jednak zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odstavec 1, odstavec 2 písmeno d) trestního zákoníku

jednak přečin ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odstavec 1 písmeno d) trestního zákoníku

a odsuzuje se

za tento zločin a přečin a dále za sbíhající se přečin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku, za nějž byl odsouzen trestním příkazem Okresního soudu v Mostě ze dne [REDAKCE]

[REDAKCE] **t a k t o:**

podle § 198 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání **t ř í /3 /let.**

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá a podle § 82 odst. 1 tr. zákoníku se stanoví zkušební doba v trvání **p ě t í /5/ let.**

Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku se současně zrušuje výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu v Mostě ze dne [REDAKCE], jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se poškozený [REDAKCE] odkazuje se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

O d ů v o d n ě n í

1. Po podání obžaloby soud z předloženého spisu zjistil, že přípravné řízení bylo provedeno podle zákona a byla dodržena zejména všechna ustanovení garantující respektování práv na obhajobu.
2. V průběhu hlavního líčení dospěl soud k závěru, že trestná činnost popsaná v obžalobě se stala a jejím pachatelem je obžalovaný.
3. Obžalovaný u hlavního učinil ve smyslu § 206a odst. 1 tr. řádu prohlášení viny, v němž uvedl, že cítí být vinen spácháním skutku popsaného v obžalobě a chce prohlásit svou vinu, přičemž souhlasil s popisem skutků a jejich právní kvalifikací a za nesporné považuje všechny skutečnosti popsané v obžalobě. Jelikož všechny skutkové okolnosti uvedené v obžalobě učinil nespornými i státní zástupce, který navrhl, aby soud prohlášení viny obžalovaným přijal, soud důsledně tomu ve smyslu § 206c odst. 4 tr. řádu toto prohlášení viny přijal a podle § 206c odst. 6 tr. řádu upustil od dokazování v rozsahu, v němž obžalovaný svou vinu prohlásil včetně právní kvalifikace.
4. Z těchto důvodů soud uznal obžalovaného vinným ve smyslu podané obžaloby, neboť o jeho vině kromě prohlášení viny svědčí ve smyslu § 206c odst. 5 tr. řádu i zjištěný skutkový stav.
5. S ohledem na nespornost průběhu skutkového děje a právní kvalifikace a dále s přihlédnutím k tomu, že jak státní zástupce, tak i obžalovaný se vzdali práva odvolání a souhlasili s vyhotovením zkráceného rozsudku bez odůvodnění, je tak další odůvodnění zaměřeno pouze na skutečnosti týkající se rozhodnutí o **nároku poškozeného na náhradu nemajetkové újmy.**

6. Zmocněnec poškozeného učinil jeho jménem řádně a ve smyslu § 43 odst. 3 tr. řádu včas před zahájením dokazování návrh, aby v odsuzujícím rozsudku soud uložil obžalovanému povinnost nahradit v penězích nemajetkovou újmu, jež byla poškozenému způsobena. Tuto nemajetkovou újmu spočívající ve formě duševních útrap vyčíslil na 150.000,- Kč, bez bližší specifikace.
7. Při rozhodování o nároku na náhradu nemajetkové újmy vzal soud na zřetel ustanovení § 2958 občanského zákoníku, podle něhož při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
8. Podání výše zmíněného návrhu v trestním řízení je zákonem připuštěnou výjimečnou formou uplatnění občanskoprávního nároku, který by jinak musel být uplatněn právě v řízení občanskoprávním. Navrhovatel, tedy poškozený, je ovšem ve stejném postavení jako žalobce v řízení civilním, má tedy povinnost svůj nárok přesně vyčíslit a důkazně podložit. Poškozený však splnil pouze první podmínku v břemenu tvrzení spočívající ve vymezení peněžitě částky (navíc s tou výhradou, že nerozlišil, kolik činí náhrada za vytrpěné fyzické bolesti a kolik za útrapy na duši), avšak dle názoru soudu neunesl důkazní břemeno – pouze odkázal na čtyři jiné rozsudky jiných soudů ve věcech týrání svěřené osoby. Výše zmíněnou zásadu slušnosti však nelze interpretovat tak, že by bylo možno jako kritérium posouzení přiměřenosti náhrady převzít bez dalšího rozhodnutí soudů v jiných věcech. Je nutné mít především na zřeteli, že o občanskoprávních nárocích se zásadně rozhoduje v řízení občanskoprávním, naopak primárním smyslem trestního řízení je rozhodnout o vině a spravedlivém potrestání pachatelů trestných činů. Náhrada škody v řízení trestním je sekundární částí tohoto řízení a jejím včleněním do tohoto řízení je sledováno umožnit rychlé a bezplatné odškodnění poškozeného v těch případech, kdy je jeho nárok jasně definován a exaktně doložen tak, aby nedocházelo k nadbytečnému prodlužování trestního řízení, v němž lze rychle a bez zbytečných průtahů rozhodnout o vině a potrestání. Náhrada škody je jednou z nejsložitějších odvětví práva, na kterou se řada soudců specializuje, o to více to platí pro nemajetkovou újmu ve formě duševních útrap. Konkrétní okolnosti týrání jsou v každém případě odlišné, muselo by být kromě délky a formy týrání být především prokazováno, jak intenzivní útrapy konkrétní jednání obžalovaného na psychice poškozeného zanechalo právě s ohledem na jedinečnost každého lidského jedince a zcela individuální schopnost odolnosti vůči týrání, jak velké bolesti působilo konkrétní jednání obžalovaného atd. Ani zákonný odkaz na zásadu slušnosti neznamena, že by tato otázka výše náhrady mohla být vyřešena jakousi libovolnou úvahou soudu nezaloženou na konkrétních exaktně zjištěných skutečnostech. Tedy nějakým odhadem ve stylu „kolik tak asi“. Musela by být zjišťována a prověřována taktéž i majetková situace obžalovaného, aby uložená náhrada nebyla nepřiměřeně vysoká až likvidační, opět s ohledem na jeho individuální majetkové a výdělkové poměry. Žádné takové důkazy poškozený prostřednictvím svého zmocněnce k prokázání svých tvrzení ovšem ani nenavrhol, soud v rámci zásady rovnosti zbraní nemůže tuto činnost poškozeného jakožto navrhovatele nahrazovat – povinnost soudu doplnit dokazování se vztahuje pouze na otázky viny a trestu, nikoliv na otázku výše a důvodnosti nároku na odškodnění (pokud výše škody není znakem skutkové podstaty stíhaného jednání) které – jak výše zmíněno – je stále soukromoprávním nárokem a jde tedy o důkazní povinnost žalobcovu, resp. poškozeného. Ten se s ní vypořádal pouze lakonickým odkazem na to, jak o obdobné materii rozhodovaly soudy v jiných případech, což je flagrantním neunesením důkazního břemene, jak výše zdůvodněno. I kdyby soud snad chtěl pasivitu poškozeného sám nepřipustně nahrazovat, tak v daném případě by prokazování skutečností týkajících se konkrétní výše náhrady nemajetkové újmy převážilo jak

věcně, tak i časově nad dokazováním o kardinálních otázkách v podobě viny a trestu a zcela by popřelo účel institutu prohlášení viny, jehož cílem je právě odbřemenění nalézacích soudů od zdlouhavého dokazování.

9. Poškozeného [REDAKCE] tak nezbylo než odkázat na řízení ve věcech občanskoprávních, neboť nebyl do skončení dokazování schopen potřebným způsobem prokázat, jak vysoká újma mu skutečně vznikla. Odročování hlavního líčení jen za tímto účelem by odporovalo požadavku na rychlé vedení řízení i požadavku na co možná nejvyšší procesní ekonomii a v neposlední řadě právu obžalovaného na projednání jeho věci urychleně bez zbytečných průtahů ve smyslu § 2 odst. 4 tr. řádu. Ostatně na existenci jeho nároku a možnost jeho uplatnění u soudu se tímto postupem ničeho nemění, jen musí být i v řízení občanskoprávním být schopen unést své důkazní břemeno, má-li být ve sporu úspěšný. Lze důvodně předpokládat, že ani v řízení občanskoprávním by se žalobou neuspěl, pakliže by jako jediný důkaz použil rozsudky jiných soudů. Bez dostatečných podkladů nemůže žádný soud nárok poškozeného náležitě posoudit. Ustanovení § 229 odst. 1 tr. řádu přímo uvádí, že soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, pakliže by pro rozhodnutí o povinnosti k náhradě nemajetkové újmy bylo třeba provádět další dokazování, jež by podstatně protáhlo trestní řízení. Právě v duchu tohoto ustanovení soud postupoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů od ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím soudu zdejšího. Státní zástupce může rozsudek napadnout pro nesprávnost kteréhokoli výroku. Obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo týká. Zúčastněná osoba může rozsudek napadnout pro nesprávnost výroku o zabránění věci a poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Oprávněná osoba může napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku také proto, že takový výrok nebyl učiněn, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícího rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Z odůvodnění odvolání musí být patrné, které výroky rozsudku napadá, zda výroky o vině, trestu či náhradě škody a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojence, manžel a druh. Státní zástupce může tak učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a jeho obhájce.

Právo odvolání nepřísluší osobám, které se tohoto práva výslovně vzdaly.

v Mostě 2.11.2022

Mgr. Pavel Plc h, v.r.
předseda senátu